

Nr 257.

Av herr **Petrén, Alfred**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om förmynderskap m. m.

Rörande det av lagberedningen utarbetade förslaget till lag om förmynderskap m. m., varpå den kungl. propositionen i fråga är byggd, infordrades yttrande jämväl av medicinalstyrelsen. I detta anfördes bland annat följande:

»Den uti 2 kapitlet 5 § av förslaget intagna bestämmelsen, att till förmyndare helst skall utses någon, som är med den omyndige besläktad eller besvägrad, är icke lämplig i alla fall, då det gäller val av förmyndare för person, som omförmäles i 1 kapitlet 2 § 1. Icke så sällan händer nämligen, att sinnessjuk person icke har och icke kan bibringas det förtroende för besläktad, som är nödvändig förutsättning för ett gott förmynderskap. Hans sjukliga avoghet yttrar sig särskilt mot släktingar. Dessutom kan möjligheten icke uteslutas, eller kan åtminstone den misstanken förefinnas, att en befryddad förmyndare vid anskaffande av vård åt den sjuke tager för mycket hänsyn till kostnaden, för att ett eventuellt arv skall bliva desto större.

Styrelsen vill sålunda uttala önskvärdheten av, att denna bestämmelse helt utginge ur lagen, och att släktings lämplighet som förmyndare finge prövas i varje särskilt fall.»

De sålunda anförda synpunkterna hava icke föranlett någon ändring uti lagberedningens förslag till berörda paragraf. Enligt mitt förmenande kan det emellertid icke vara lämpligt att lagen så bestämt, utan varje restriktion, anvisar släkting som den lämpligaste förmyndaren, jämväl när fråga är om omyndighetsförklaring av en sinnessjuk. Det är nämligen ingalunda ovanligt att den sinnessjuka, som icke har insikt om sitt tillstånd, är avogt stämd mot sina närmaste, vilka varit nödsakade att ombesörja hans intagning å sinnessjukhus. I dylikt fall kan det knappast vara lämpligt, att närmaste släkting är förmyndare, i varje fall icke ensam förmyndare. Det förekommer därför understundom att förmyndarfrågan för en sinnessjuk ordnas så, att hans närmaste släkting får en oskyld som medförmyndare. Att föreskriva att två förmyndare alltid skola utses för sinnessjuk, lärer väl dock ej kunna ifrågasättas. Detta vore ju även onödigt i de fall, där förhållandena äro sådana, att en släkting är den lämpligaste förmyndaren.

I detta sammanhang må erinras därom, att framställning om en sinnessjukes omyndighetsförklaring ofta icke är åtföljd av förslag å förmyndare. Detta torde nämligen vara förhållandet i alla de fall, där hospitalsdirek-

tion jämlikt föreskriften i sinnessjukstadgans § 36 anmäler, att å hospitalet intagen är i behov av förmyndarvård.

Önskvärt torde väl vara, att rätten icke skall behöva betungas med utredningen om vilken person, som kan vara den lämpligaste förmyndare för en sinnessjuk, om vilkens omyndighetsförklaring gjorts ansökan. Det torde väl icke heller vara behövt, sedan den i lagförslaget upptagna överförmyndarinstitutionen blivit införd. Med hänsyn till de uppgifter, som enligt lagberedningens motivering till 12 kapitlet 3 § i övrigt skola tillkomma överförmyndaren, synes det vara det naturligaste, att ovanberörda utredning åläggas denne. Lämpligast torde då vara, att överförmyndaren alltid höres, innan förmyndare förordnas för sinnessjuk.

Även uti 12 kapitlet 3 § har jag en ändring att påyrka. Enligt här intagen bestämmelse må sinnessjuk, som åtnjuter vård å *allmän* sinnessjukanstalt, förklaras omyndig på anmälan av anstaltens styrelse. Av denna formulering framgår ju tydligt, att från enskild sinnessjukanstalt skulle anmälan till domare om behovet av förmyndarvård rörande därstädes intagen icke få göras. Detta innebär en ändring uti nu gällande bestämmelser. Enligt sinnessjukstadgans § 58 åligger det den för sjukvården å enskild sinnessjukanstalt ansvarige läkaren att i tillämpliga delar ställa sig till efterrättelse de vid statens anstalter för sinnessjuka gällande föreskrifter. På grund av denna bestämmelse åligger det enligt medicinalrådet Stenbecks kommentar till sinnessjukstadgan (sid. 75) läkaren vid enskild sinnessjukanstalt att jämlikt § 36 i densamma göra anmälan hos vederbörande domare för laga åtgärd i avseende å förmyndarvård för vissa å anstalten intagna sjuka. Enligt vad jag har mig bekant, har det också förekommit att läkare vid enskild sinnessjukanstalt ingivit ansökan om omyndighetsförklaring för å anstalten vårdad, när de anhöriga icke velat göra sådan ansökan utan hellre önskat att få styra med den sjukes för mögenhet utan kontroll.

I det förslag till ny sinnessjuklagstiftning, som avgavs den 26 november 1923, har den paragraf, som svarar mot den nuvarande sinnessjukstadgans § 36, erhållit följande lydelse: »Är å sinnessjukhus för vård intagen, för vilken icke förmyndare eller god man förordnats, ur stånd att vårda sin egendom, skall på framställning av den för sjukvården ansvarige läkaren vid hospital, direktionen samt vid annat sinnessjukhus styrelsen eller föreståndaren senast inom sex månader efter den sjukes intagning hos vederbörande domstol eller domare göra anmälan om behov av förmyndare för den sjuke (29 §).» Som synes har man i detta förslag utgått ifrån, att det vid de sinnessjukanstalter, som sakna styrelse, skulle tillkomma föreståndaren att göra anmälan och icke läkaren, på vilkens betyg anmälan skall grunda sig. (Motiveringen till paragrafen i fråga återfinnes å sid. 194—196 i betänkandet.)

Skulle nu förmynderskapslagen antagas med den i propositionen föreslagna lydelsen av 12 kapitlet 3 §, innebure detta, att man från enskild sin-

nessjukanstalt skulle bli nödsakad att i fall, det de anhöriga icke vilja göra ansökan om förmyndarvård, men sådan är behövlig, vända sig till överförmyndaren för sådan ansökans ingivande till domaren. Det synes emellertid opåkallat att föreskriva en sådan onödig omgång.

Slutligen må här erinras om att i förslaget till Lag om vård av sinnessjuka förekommer ingenstädes ordet: sinnessjukanstalt, utan i stället ordet: *sinnessjukhus*, såsom även är fallet i fråga om Lagen om lindring i de mindre bemedlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka den 2 maj 1919.

I anslutning till det ovan anförda får jag alltså hemställa,

dels att 2 kapitlet 5 § erhåller det tillägg, att förmyndare för sinnessjuk får förordnas först efter överförmyndarens hörande,

dels ock att 12 kapitlet 3 § första stycket, sista punkten erhåller följande lydelse: »Sinnessjuk, som åtnjuter vård å sinnessjukhus, må ock förklaras omyndig på anmälan av anstaltens styrelse eller föreståndare.»

Stockholm den 10 mars 1924.

Alfred Petré.

